

वसिष्ठवचनादित्यत्र वसिष्ठेति लुप्तविभक्तिकं पृथक्पदं ॥ वसिष्ठस्य ऋष्यशृंगस्य च प्रत्येकं उभयोश्च मिलितयोर्वचनात् ॥ ४० ॥ आरभन्निति छांदसं ॥ ४१ ॥ यज्ञवाटमित्यर्थपूर्वान्वयि ॥ शास्त्रं कल्पसूत्रादि ॥ विधिस्तदुक्तप्रकारः ॥ ४२ ॥ इति रामाभिरामे श्रीरामीये रा० बा० त्रयोदशः सर्गः ॥ १३ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ अथेति ॥ अश्वोत्सर्गानंतरं वर्षे पूर्णतस्मिन् अश्वे सदः प्राप्ते सति कर्मप्रावर्ततेत्यर्थः ॥ अत्र त्रिंशद्दिनात्मकसावनमासपरिच्छिन्नो वत्सरः ॥ १ ॥ ऋष्यशृंगमिति ॥ अनेन प्रधानात्विज्यं ब्रह्मत्वं तस्य गम्यते इति कतकः ॥ अग्रे पुत्रेष्टाविष्टेते हं करिष्यामीति ऋष्यशृंगोक्तेर्जुहावाग्नौ च तेजस्वीति ऋष्यशृंगं प्रक्रम्य वाल्मीक्युक्तेश्चाध्वर्यवमस्येत्युक्तं ॥ २ ॥ कर्मेति ॥ वेदपार

तथा वसिष्ठवचनादृष्यशृंगस्य चोभयोः ॥ दिवसे शुभनक्षत्रे निर्यातो जगतीपतिः ॥ ४० ॥ ततो वसिष्ठप्रमुखाः सर्व एव द्विजोत्तमाः ॥ ऋष्यशृंगं पुरस्कृत्य यज्ञकर्मारभंस्तदा ॥ ४१ ॥ यज्ञवाटंगताः सर्वे यथाशास्त्रं यथाविधि ॥ श्रीमांश्च सहपत्नीभीराजादीक्षामुपाविशत् ॥ ४२ ॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामा० बा० त्रयोदशः सर्गः ॥ १३ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ अथ संवत्सरे पूर्णतस्मिन् प्राप्ते तु रंगमे ॥ सरस्वाश्चोत्तरेतीरराज्ञो यज्ञो भ्यवर्तत ॥ १ ॥ ऋष्यशृंगं पुरस्कृत्य कर्मचक्रुर्द्विजर्षभाः ॥ अश्वमेधे महायज्ञे राज्ञोऽस्य सुमहात्मनः ॥ २ ॥ कर्मकुर्वन्ति विधिवद्वाजका वेदपारगाः ॥ यथाविधियथान्यायं परिक्रामन्ति शास्त्रतः ॥ ३ ॥ प्रवर्ग्यं शास्त्रतः कृत्वा तथैवोपसदं द्विजाः ॥ चक्रुश्च विधिवत्सर्वमधिकं कर्मशास्त्रतः ॥ ४ ॥ अभिपूज्य तदा हृष्टाः सर्वे चक्रुर्यथाविधि ॥ प्रातः सवनपूर्वाणि कर्माणि मुनिपुंगवाः ॥ ५ ॥ ऐंद्रश्च विधिवद्दत्तो राजा चाभिषुतो नद्यः ॥ मध्यं दिनं च सवनं प्रावर्तत यथाक्रमं ॥ ६ ॥ गाः अधीतस्य वेदस्य पारं फलवदर्थं अवोदधं गच्छन्ति प्राप्नुवंति ते याजकाः ऋत्विजः यथाविधि कल्पसूत्रार्थकश्रुत्यनतिक्रमेण ॥ न्यायोत्र तन्निर्वाहिका पूर्वमीमांसा तंचानतिक्रम्य परिक्रामन्ति शास्त्रोक्तस्य स्वक्रियाक्रमकालमविस्मृत्य प्रवर्तते ॥ ३ ॥ प्रवर्ग्यं आरादुपकारकं कर्मविशेषं ॥ उपसदं इष्टिविशेषं ॥ अधिकं प्रकृत्युपदिष्टां गातिदेशात् ॥ तत्तद्विकृत्य पेक्षितो विशेषोऽधिकं कर्म ॥ ४ ॥ अभिपूज्येति तत्तत्कर्मपूज्यां देवतामिति शेषः ॥ यथा यथाविधि प्रातः सवनादिकर्मविशेषः ॥ ५ ॥ ऐंद्रः इंद्रदेवताकोहविर्भागः दत्तः ॥ राजा सोमलता च अभिषुतः ग्रावभिः संक्षुद्य निःसारितसारः ॥ ६ ॥